

Adam Durak

"Dizionario di omiletica", a cura di M. Sodi, A. M. Triacca, Torino-Bergamo 1998 : [recenzja]

Seminare. Poszukiwania naukowe 15, 406-407

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W książce *Zobaczyć głos* autor w trzech częściach ukazuje nam życie ludzi głuchych. Jest to świat nieznan i jednocześnie fascynujący. Jesteśmy niejako wprowadzeni w nową rzeczywistość, gdzie możemy przekroczyć granice postrzegania i zobaczyć w kalectwie źródło wiedzy o człowieku i jego życiu. Dostrzec w pełni wartościowego człowieka, który mimo izolacji społecznej, jak również panującej powszechnie nieświadomości, co do podstawowych aspektów życia osób pozbawionych słuchu, jest istotą ludzką tak samo czującą, rozwijającą się intelektualnie i pragnącą kochać. Środowisko ludzi głuchych powstaje częściowo przez wykluczenie go ze świata słyszących, częściowo zaś w skutek tworzenia odrębnej, specyficznej społeczności żyjącej własnymi problemami. Jest to świat chroniący swój język i swoje zwyczaje.

Istnienie języka migowego według autora jest dowodem na istnienie olbrzymiego potencjału intelektualnego i elastyczności naszego mózgu. Jednocześnie jest on źródłem możliwości percepcyjnych niedostępnych osobom słyszącym oraz nośnikiem bogatej kultury i życia społecznego. W kalectwie autor książki dostrzega źródło wiedzy o człowieku, w którym tkwią ogromne rezerwy, siły, dzięki czemu człowiek umie przetrwać i stawać się coraz doskonalszym.

Stanąc na nogi to kolejna książka tego autora składająca się z siedmiu rozdziałów. Pozycja ta została oparta na indywidualnym doświadczeniu Oliviera Sacksa, który kilka miesięcy spędził w szpitalu z powodu poważnego urazu nogi. W sposób barwny opowiada nie tylko o samym przebiegu leczenia i rekonwalescencji ale również o wewnętrznych stanach i rozterkach. O samotności i przeżyciu, strachu i bólu, o wewnętrznym przekonaniu, że coś się utraciło i może już nigdy nie wrócić. Jako neurolog nieustannie analizuje odczucia własnego ciała. Jest przerażony faktem, że często nie wie, a nawet nie umie przypomnieć sobie pewnych ruchów, które dawniej były czymś normalnym, a teraz takimi nie są, gdy szuka własnej nogi w łóżku. Wszystkie wysiłki zmierzające w zmiany zaistniałego faktu okazują się złudne i zwodnicze. Autor przedstawia nam proces, w czasie którego uraz ciała może stać się urazem myśli, pamięci i woli. Jako pacjent podkreśla także, że mimo fachowej opieki lekarskiej staje się ona bezduszna i bardzo często przedmiotowa.

Wydaje się zatem, że warto sięgnąć po lektury tego autora. Zasługują bowiem one na głęboką i rzetelną refleksję, gdyż przypominają nam czym jest człowieczeństwo. Z całą pewnością staną się one źródłem wielu przemyśleń nie tylko naukowców zajmujących się zaburzeniami psychicznymi, ale też moralistów czy szerokiego grona czytelników.

ks. Dariusz Buksik SDB

Dizionario di omiletica, M. Sodi-A. M. Triacca (a cura di), Editrice Elledici – Editrice Velar, Torino-Bergamo 1998, ss. 1708.

Dynamiczność słowa Bożego zatacza coraz szersze kręgi. Nic dziwnego, bo jest to słowo Boga Żywego, które staje się drogą naszego życia. Jesteśmy często zapraszani do słuchania i medytowania tego słowa, zapraszani wprost do szkoły Chrystusa, by uczyć się tego wielkiego, i nieustannego dialogu Boga z człowiekiem, odkrywanego w słowie Bożym. Nie trudno zauważyć, że Kościół bardzo angażuje się w przybliżanie Dobrej Nowiny, poprzez celebracje sakramentalne, poprzez celebracje Liturgii Słowa, oraz inne nabożeństwa typu katechetyczno-duchowego. Można powiedzieć, że spełnia On misję Chrystusa poprzez słowo Boże ewangelizujące, szeroko pojętą działalność homiletyczną i sprawowanie sakramentów. Kto próbuje bliżej spojrzeć na problematykę przepowiadania słowa Bożego, widzi jawiące się liczne problemy w tej materii, zarówno gdy chodzi o przekazy-

wane treści słowa Bożego, gdy chodzi o cały warsztat homilety i sposób głoszenia Ewangelii, oraz duchowe skutki z tego przepowiadania płynące. Dlatego z radością i wielkim zainteresowaniem sięgamy po „Dizionario di omiletica” – „Słownik homiletyczny”, wydany we Włoszech, przez salezjańskie wydawnictwo Elledici i Velar. Słownik został zadedykowany: „Jego Świątobliwości Janowi Pawłowi II: odważnemu homilecie, zakochanemu w Bogu i Człowieku”.

Obszerny materiał „Słownika homiletycznego”, zawierający przeszło 400 haseł, opracowany przy współpracy ponad 240 Autorów, zaprojektowali i zredagowali dwaj znani liturgiści, Manlio Sodi i Achille M. Triacca.

Przy opracowywaniu haseł uwzględniono wiele istotnych źródeł odniesienia. Na pierwszym miejscu Biblię. Chodzi bowiem o konkretne posługiwanie się słowem Bożym w liturgii dzisiejszej. Ważny punkt odniesienia stanowi dwadzieścia wieków historii przepowiadania. Zwrócono tu uwagę na treści, formy przepowiadania i różnorodnych adresatów. Jako pewne „modele” przepowiadania, wymienia się w słowniku przykładowo, niektórych wielkich kaznodziejów, działających w różnych epokach, wśród nich np. O. Piotra Skargę. Hasła widziane są w perspektywie teologiczno liturgicznej, ale nie tylko. Sięgnięto tu także do doświadczeń antropologii, zwłaszcza wkładu takich dziedzin jak: filozofia, socjologia, psychologia i pedagogika. Jako, że orędzie chrześcijańskie posiada również wymiar międzywyznaniowy, nie zapomniano przy opracowywaniu haseł o uwzględnieniu potrzeb ekumenicznych w homiletyce. To szerokie sięganie do tak bogatych źródeł, pozwala widzieć przepowiadanie słowa Bożego także w wymiarze pastoralnym. Homilia bowiem nie jest „czymś przypadkowym” czy zwykłą improwizacją, lecz prawdziwie twórczym dziełem Kościoła, mającym na uwadze osiągnięcie zamierzonych celów.

Różnorodność i kompetentnie opracowane treści haseł „Słownika homiletycznego” ucieszą przede wszystkim tych, którzy zostali powołani do przepowiadania słowa Bożego. Mogą zainteresować również nie tylko samych homiletów lecz także studentów i profesorów teologii, historii, patrystyki, środków społecznego przekazu, katechetyki, teologii pastoralnej czy duchowości. Redaktorzy słownika podpowiadają wszystkim z niego korzystającym, że dla pewnej wizji globalnej, słownik ten należy czytać w podwójnym kluczu haseł: „homilia i komunikacja”, oraz „liturgika”.

We Wstępie do niniejszego „Słownika homiletycznego” S. Zavoli, pisze mniej więcej tak: „Są słowniki, które służą jedynie do zwykłej konsultacji, by znaleźć szybką i klarowną odpowiedź i je odłożyć. Są jednak takie, które czyta się dłużej, gdyż ich strony czytelnika zatrzymują...”. Wydaje się, że interesujące hasła tego słownika, będą korzystających z niego z pożytkiem zatrzymywały. Należałoby też skorzystać z propozycji, by ten słownik przetłumaczyć i wydać w języku polskim, aby z jego zawartości mogły skorzystać jak najszersze kręgi osób, zainteresowanych przepowiadaniem słowa Bożego.

ks. Adam Durak SDB